

TALOUSARVIOALOITE 856/2003 vp

Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjän ammatinvaihdoksesta johtuvasta opintotuen ta- kaisinperinnästä luopumiseen

Eduskunnalle

Kansaneläkelaitoksen alaisen opintotukikeskuk-
sen tulkinta sellaisissa tapauksissa, joissa opinto-
tuen hakija/saaja on lähtenyt opiskelemaan uutta
ammattia toimittuaan ensin maatalousyrittäjänä,
on osoittautunut joissain tapauksissa kohtuutto-
maksi. Mikäli maataloutta harjoittanut henkilö
on terveydellisistä syistä (esimerkiksi allergia) jo
varsin nuorena joutunut luopumaan ammatistaan
ja hankkimaan uuden ammatin, hän luonnollises-
ti hakee mahdollisesti useankin vuoden kestä-
vien opintojensa rahoittamiseen opintotukea —
tapahtuuhan opiskelu lähes poikkeuksetta vie-
raalla paikkakunnalla, jolloin asunto on välttä-
mätön. Nyt kuitenkin opintotukikeskus tulkitsee
maatalouden harjoittamisen lopettamistilantees-
sa syntyneitä karjan ja muun yrityksen omaisuu-
den myyntituloja niin, että ne lasketaan suoraan
tilan omistaneen tai omistavan henkilön ansioik-
si mahdollisen opiskelunaikaisen kesätyöansion
lisäksi. Tällöin on luonnollista, että tulojen yh-
teismäärä ylittää sallitun määrän ja saatu tuki pe-
ritään takaisin tai sitä ei myönnetä.

Kyseinen tulkinta on kohtuuton ja jopa vir-
heellinen, sillä esimerkiksi eläimistä ja maata-
louskoneista saatu myyntitulo joudutaan lähes

poikkeuksetta käyttämään tilalla olleiden, maata-
louselinkeinoon liittyneiden lainojen maksuun
tai hoitoon. Tavallista on myös se, että tilan
asuinrakennusta rasittaa sukupolvenvaihdokseen
liittyvä syytinki tai muu omistajan vanhempien
asumisoikeus, jolloin rakennuksen myynti ei ole
ainakaan nopealla aikataululla mahdollista. Näin
ollen mainitussa tilanteessa olevalla, uutta am-
mattia hankkivalla henkilöllä saattaa olla tilan-
hoidon lopettamisesta itse asiassa enemmän hait-
taa tai kuluja kuin todellista rahallista hyötyä.
Tässä tilanteessa evättävä tai takaisin perittävä
opintotuki saattaa henkilön todella kestävämmän
taloudelliseen asemaan. On myös otettava
huomioon se, ettei henkilö ole tilanteessa omasta
tahdostaan, vaan tilanteen eli terveydellisten syi-
den (ammattitauti) takia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2004 talousarvioon momentille 29.70.55
lisäyksenä 4 000 000 euroa maatalous-
yrittäjän ammatinvaihdoksen yhteydes-
sä tapahtuvasta opintotuen takaisinpe-
rinnästä luopumiseen.*

TAA 856/2003 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Raimo Vistbacka /ps
Timo Soini /ps
Tony Halme /ps